

KULTUR FÖR LIVET

Nyhetsbrev

Nr 1 2019

Mars

Temanummer Inspirationsdagen 2019

Varsågoda, ett tema-nummer om Inspirationsdagen på Halmstad teater 31/1!

För elfte året ordnades denna dag av alla kommuner tillsammans med Hallands bildningsförbund och Region Halland.

Dagarna vill ge inspiration, tips, glädje och kunskap till det viktigaste vi har - personalen i äldreomsorgen.

Rubriken på årets dag var: "Hur kan kultur och aktiviteter utveckla äldreomsorgen?".

Varje år skickar kommunerna runt 200 deltagare.

Priset per deltagare är för närvarande 700 kronor, inklusive lunch och fika.

Uppdragsgivare är Taktisk grupp senior, ledningspersoner från kommunerna som arbetar med regionala samverkansfrågor som rör seniorer.

Här kommer berättelsen om årets Inspirationsdag, fylld av föreläsningar, workshops och kulturinslag!

I våra nyhetsbrev

kan du läsa om alla de insatser som görs i Halland - av Hallands bildningsförbund och Region Halland, tillsammans med Hallands kommuner och en mängd kulturaktörer - när det gäller kultur i äldreomsorgen och föreningslivet.

Nyhetsbrevet går ut till personal, beslutsfattare, politiker, föreningsliv och andra intresserade av området.

Lisa Andersson - om en aktivitet som kallas för livet

Varje inspirationsdag har en huvudföreläsare. I år var det inspiratören och utbildaren Lisa Andersson.

"Det handlar om mänskliga rättigheter", säger hon med emfas.

Läs intervjun med Lisa Andersson på nästa sida.

Lisa Andersson föreläste om aktiviteter, vad det egentligen är och varför det är så livsviktigt. Föreläste gjorde hon förvisso, men hennes framträdande var mycket mer än så. Hon intog hela scenen med ett smittande engagemang och framförde stundtals sina budskap i stand-upform.

”Jag använder mig av humor i mina föreläsningar, skratt öppnar för nya tankegångar. Humorn är mitt verktyg. Men även om jag skrattar och skämtar, tar jag det här ämnet på blodigt allvar.”

Det var i England som Lisa fick upp ögonen för vikten av att vårda själen i samma grad som kroppen. Där utbildade hon sig till sjukgymnast och började yrkesarbeta. Hon fick då, på olika former av institutioner, upp ögonen för hur människor behandlades som om de bara hade fysiska behov.

Till Sverige återkom Lisa i början av nittiotalet och är numera frilansande föreläsare, främst inom äldreomsorgen men även inom LSS. Hon är också väldigt engagerad i anhörigfrågor och har föreläst vid Anhörigriksdagen i Varberg vid flera tillfällen.

Lisa arbetar vid sina framträdanden mycket med igenkänning. På Halmstads teater lockar hon personal och chefer inom äldreomsorgen till skratt; ett skratt som stundtals fastnar i halsen.

”Jag pumpar ut positiv energi och försöker bjuda på mig själv. Det är mitt sätt att få energi, ett sätt att få kontakt med publiken.”

Hur bygger man upp en verksamhet där alla kan ses? Hur skapar man en levande vardag? Kring dessa frågor resonerar Lisa.

”Genom aktiviteter stärker du identiteten. Det är oerhört viktigt för alla inblandade, både för brukare och personal. Vi måste ge personalen möjlighet att arbeta med den enskilde och i små grupper där man kan föra samtal och inte servera samma form av aktiviteter och underhållning för alla.”

Kultur för äldre kan bli tråkigt och förutsägbart, anser Lisa. Tanken är att det ska vara rättvist men blir istället utslätande när alla får samma utbud som kanske inte passar riktigt för någon.

”Nu uppfattas det i vissa verksamheter nästan som att det är fusk att ha kul på jobbet. Det finns en rädsla att kollegorna tittar snett om någon ägnar sig åt en aktivitet med en mindre grupp. Det finns en tanke om att man är duktigare

” Jag har aldrig sett ett liknande arrangemang i något annat län.

om man ägnar sig åt något sysslösinriktat, som dusch eller städning. Men kanske är det inte så, kanske är det bara ens inre kritiker som skapar den tanken. Med ett starkt ledarskap och en god planering, både långsiktig och kortsiktig, kan vi komma bort ifrån tanken att allt ska passa alla.”

Att personalen kan hålla i olika aktiviteter är en självklarhet för Lisa. Det handlar om att bygga upp självförtroendet. Att göra en inventering av vad var och en i personalen är intresserad av och kunnig i, ger en styrka, ger en insikt i att

det här klarar jag av. Det kan handla om att baka, handarbete, arbeta i trädgården, hålla i en läsecirkel eller berättarcirkel, att använda IT i vardagen.

På samma sätt kan man ta reda på om någon av brukarna har ett särskilt intresse som man kan stimulera.

En sak hon poängterar är att ansvaret ligger hos organisationen att skapa förutsättningar för personalen att fokusera på social och kulturell verksamhet, det tar tid och engagemang att planera och utföra detta.

Hur ser då Lisa på sin föreläsning med tanke på dagens övriga innehåll?

”Inspirationsdagen gjorde verkligen skäl för namnet! Allt-är-möjligt-känslan blev för mig väldigt stark. Man skulle kunna tro att vi suttit och planerat tillsammans. Jag och presentationerna av de goda exemplen från Hallands alla kommuner hade samma budskap. Jag har aldrig sett ett liknande arrangemang i något annat län. Och kulturtimmen på slutet var fantastisk! Hit vill jag komma tillbaka!”

Lisa Anderssons publikationer:

Att få leva tills jag dör

- om ett rehabiliterande synsätt

Att få leva tills jag dör - arbetshäfte

Teampusslet En handfast vägledning i

teamarbete inom vård och omsorg

Goda exempel från kommunerna:

Ett viktigt inslag under inspirationsdagen är när kommunerna presenterar goda exempel från sitt verksamhetsår.

Personal från olika delar i äldreomsorgen gick upp på Halmstad teaters stora scen och höll en tio minuter lång presentation. Publiken fick ta del av både imponerande och inspirerande berättelser.

Kungsbacka kommun

Dagomsorgens aktiviteter: Personal från Dagomsorgen i Kungsbacka berättade om sin verksamhet och gav goda exempel på hur de på olika sätt aktiverar sina gäster för en meningsfull dag.

Varbergs kommun

Välfärdsteknik och projekt: Personal och metodutvecklare berättade om välfärdsteknik och hur de jobbar med olika projekt inom äldreomsorgen i Varberg, både med kunder och personal.

Falkenbergs kommun

Kunskapsuppdatering inom demensområdet:

All personal inom äldreomsorgen i Falkenbergs kommun har under året fått gå på två stora föreläsningar. Fokus har legat på bemötande och aktiviteter vid demenssjukdom utifrån ett teambaserat arbetssätt. Därefter har man jobbat med reflektionsfrågor på APT och deltagit i en halvdagsutbildning i mindre grupper.

”

Jag tyckte inspirationsdagen var mycket bra och det tyckte mina medarbetare också.

Kommunernas goda exempel var en bra mix och Lisa Anderssons föreläsning hade många poänger.

Det hon sa om ansvar och planering ska jag försöka ta upp med mina chefskollegor som inte var där.

För inget blir gjort utan en planering i god tid och att någon har ansvar.

Mona Adolfsson

Enhetschef Kommunrehab, Hylte kommun

Hylte kommun

Guldstunder tillsammans: Personal från Höstro berättade om hur de har organiserat och jobbat fram arbetssätt för aktiviteter i det lilla formatet för sina boende. En god planering gör att det blir många små guldstunder som betyder mycket för de boende och även för personalen.

Halmstads kommun

Världen i fokus: Från Kattegatts äldreboende fick vi berättelsen om deras koncept ”Världen i fokus”. Personalen talade om utmaningarna med detta men framför allt om möjligheterna med att arbeta på ett boende med omvårdnad på tolv språk där ett personligt bemötande står i fokus. De berättade vidare om kultursamarbete med lokala föreningar, om massor av mat, musik, dans och saker som gör livet värdefullt och om personalens specialutbildning.

Laholms kommun

Kul på hjul: Personal berättade om den uppskattade ”Raggarrundan”, där engagerade bil-ägare ställer upp med fina 50-talsbilar och skjutsar seniorerna i kortege både i stad och på landsbygd.

Mariola Bengtsson, Sari Oscarsson, Emmeli Anderberg och Marianne Person arbetar på Sofiebergs äldreboende. De är överens om att deltagandet i inspirationsdagen är ett sätt att ladda batterierna och att få ny energi. Dagen ger också inspiration att tänka annorlunda, menar de. ”Och inledningen med Lisa Andersson var helt underbar!”

Dagens tre workshops

Berättande Krusbäret

På äldreboendet Krusbäret i Halmstad anordnas regelbundet berättarträffar för kunderna. Att hitta tid och former för att i lugn och ro berätta för och lyssna på varandra är uppskattat av många. Personal på Krusbäret, Martin Odd från Hallands Bildningsförbund och Mymmel Blomberg, författare, pratade om hur de möjliggör stunderna rent praktiskt, om hur man kan uppmuntra berättande och om att samla in berättelserna. Publiken fick även prova en enkel metod att starta berättande genom att använda frågekort. Dessutom bjöd seniora aktörer på lite levande gestaltning av berättelser från Krusbäret.

Lasse Jalhed, Bibbi Blomqvist, Ulla-Lena Nilsson

Foto: Martin Odd

Daniela Duric, Annika Hammar och Susanne Söderblom, personal som håller i berättarträffar på Krusbäret.

Håkan Emanuelsson, Monica Prytz, Gerdt Olsson

”

Jag slogs av vilken kraft det ligger i berättandet och hur djupt det är rotat i oss människor. Hur viktigt det är att någon på riktigt tar sig tid att lyssna på just vår berättelse, att vi får prata färdigt och blir sedda. Berättande stärker och bevarar vår identitet, det blir också ett naturligt sätt att reflektera över livet och stärka gemenskap mellan människor. Kulturen i många former skapar en ny spelplan för personal och vårdtagare. Man umgås under jämlika förhållanden och en ny relation växer fram. För att citera Lisa Andersson: ”det är inte fusk att ha kul på jobbet”, för det förstod man att personalen och vårdtagarna har under just de här berättarstunderna på Krusbäret.

Kristina Svensson Kamstedt
Frivilligsamordnare, Hylte kommun

Deltagare i workshopen ställer frågor till varandra utifrån frågekort.

Foto: Katarina Segerbrand

Ull för alla sinnen

Bonnafår Ullfår Småfår, kärt barn har många namn. De flesta har ett förhållande till ull och hantverk. Minnena är många och lätta att locka fram. Sinnena aktiveras och ger goda förutsättningar till härliga berättelser. Utifrån ett pilotprojekt på Solhagas äldreboende i Falkenberg fick deltagarna i dagens workshop ta del av ett upplägg där samtal och praktiska aktiviteter blandades. Katarina Segerbrand och Marita Jönsson höll i trådarna och delade med sig av kunskap och erfarenheter.

Ull för alla sinnen är ett program som finns med i utbudskatalogen för 2019.

Under 2019 subventionerar Hallands Bildningsförbund 50 % av kostnaden.

DöBra

I workshoppen DöBra fick deltagarna lyssna på doktorand Max Kleijberg från Karolinska Institutet. Max avhandlingsarbete "DöBra Ateljé" handlar om att använda konst för att stödja samtal mellan barn och äldre om död och sorg. Under 2018 samarbetade han med kulturförvaltningen och hemvårdsförvaltningen i Halmstad för att genomföra ett projekt kring detta.

Deltagarna i workshoppen fick prova ett av de sätt som barnen och de äldre arbetat på i DöBra Ateljé: att göra bildcollage utifrån en bestämd fråga. I smågrupper arbetade man kring frågor som utgick ifrån de fem sinnena, t.ex. "Hur känns döden" och "Hur ser döden ut".

Genom detta fick deltagarna möjligheten att själva välja hur man vill diskutera ämnet.

Till slut fanns det tillfälle att titta på varandras collage. Flera workshopdeltagare gav uttryck för att de tycker att samtal om död och sorg både är viktigt och svårt och att det skulle vara intressant att arbeta med det i sina verksamheter.

Max fortsätter med sin forskning och Halmstad har fått möjligheten att sätta ihop ett arbetsmaterial DöBra Ateljé verktygslåda. Den kommer att finnas tillgänglig via www.dobra.se att ladda ner och

Foto: Charlotte Libäck

använda som stöd för planering i sin verksamhet om man är nyfiken på att göra något liknande. Verktygslådan planeras bli färdig senare i vår och presenteras på Alla Hjärtans Hus i Halmstad. Hör gärna av dig till karolina.oad@halmstad.se om du är intresserad av att delta.

Med på workshoppen var också Hanna Hallén som varit konstnär i projektet i Halmstad och Charlotte Libäck och Karolina Oad från ovan nämnda förvaltningar.

Plats på scen - ett sprakande kulturprogram!

Varje Inspirationsdag avslutas med ett kulturprogram specialgjort för personalen.

När kulturen tar plats i äldreomsorgen krävs viktiga insatser från personalen för att ordna bra och trevliga förutsättningar.

När Inspirationsdagen ska avslutas är det därför skönt för personalen att få luta sig tillbaka och bara ta emot.

I årets blandade kulturshow fick de möta Henrik och Alexandra Murdock från Falkenberg, som bjöd på smakprov från sin nya musikteaterföreställning "Tvenne Hjärtan".

Från Göteborg kom den fantastiska sångerskan och artisten Negar Zarassi tillsammans med sin pianist Lowe Pettersson.

Dessa artister finns med i Hallands Bildningsförbunds kulturutbud 2019.

”

Det kändes väldigt bra att få möjlighet att uttrycka min uppskattning för det hårda arbete som personalen lägger ner. Jag ville att de skulle veta att de gör stor skillnad! Det märks så oerhört väl på de ställen där personalen engagerar sig och gör musiken till en högtidsstund. Det är väldigt roligt att vara med som artist i Hallands Bildningförbund då jag inte har varit så mycket i Halland tidigare. Det är både lite spännande och härligt att komma ut till olika ställen och få möta publiken. Kanske känns det lite extra bra när vi hittar gemensamma punkter trots min ålder och bakgrund. Det finns alltid något som vi har lika ändå. Bäst är nog ändå när jag ser glädjen i deras ögon och alla goa kramar jag får efteråt.

Negar Zarassi

Dessutom fick publiken se "Birdy NamNam", en specialtillverkad show, med "Moving Torup", en åldersblandad dansgrupp. För idé, regi, koreografi och kostym stod den mångsidiga konstnären och Moving Torup-ledaren Nathalie Ruiz. Ensemblen bjöd på en sprakande upplevelse inspirerad av Pjotr Tjajkovskijs Svansjön.

Hela kulturshowen på en timme avslutades av vår halländska mim- och scenartist Ika Nord, med två nummer från hennes repertoar.

Publiken bidrog med massor av skratt, hejarop och till och med tårar. En dundrande, stående ovation visade att denna sprakande kulturshow gick rakt in i hjärtat!

Innehållet i Inspirationsdagen sattes ihop av Martin Odd, utvecklare kultur och hälsa - Hallands Bildningsförbund, tillsammans med dessa representanter från kommunerna:
Kungsbacka: Camilla Holmberg, Ann-Charlotte Berntsson
aktiviseringspedagoger

Varberg: Kerstin Birgersson - aktivitetssamordnare

Falkenberg: Karin Rydén - verksamhetsledare

Halmstad: Karolina Oad - aktivitetsledare

Hylte: Kristina Kamstedt-Svensson - frivilligsamordnare

Laholm: Monica Ottosson - aktivitetssamordnare

Vad tyckte deltagarna om årets inspirationsdag?

Som vanligt fick deltagarna fylla i en enkät. Som helhetsintryck svarade 75 % "Mycket bra" och 25 % "Bra". På frågan om dagen gav kunskap och inspiration som man har nytta av i sitt arbete eller uppdrag, svarade hela 95 % "Ja".

Några citat:

"Det var verkligen bra. Här skulle hela Hemvårdsförvaltningen varit med".

"Jättebra organiserad dag. Det var lärorikt och inspirerande".

"Spännande och mycket givande".

"Den bästa Inspirationsdagen jag varit på. Fick med mig många positiva idéer".

Ny teaterkonsulent!

Ika Nord är Hallands Bildningsförbunds nya teaterkonsulent. Hon sprudlar av glädje och energi när hon talar om sitt nya arbete.

”Det här känns oerhört roligt och spännande!”

Ikas uppgift är att vara ett stöd för föreningsdriven scenkonst, det vill säga amatörer. Hon ska också sträva efter samverkan mellan amatörer och proffs och därtill starta olika gränsöverskridande projekt.

Ika, som kommer från Halmstad, steg tidigt in i dansens och teaterns värld. I Frankrike utbildade hon sig till mimartist. Efter många års frilansande ska hon nu alltså genom sin anställning vara ett stöd för andra. Just nu handlar det bland annat om att arbeta med kören Vox Humana i Varberg och Hallarnas skådespelarlag när de sätter upp Peter Pan i Halmstad till sommaren.

En dröm som Ika har är att bygga upp en kostympool.

”Min teaterdröm började med att jag klädde ut mig och det är härligt att kunna stiga in i roller via kläder.”

Vid inspirationsdagen uppträdde Ika med två inslag.

Hur ser hon då på sambandet mellan kultur och hälsa?

”Kultur är otroligt viktigt för oss alla. Det finns så gott om bevis för att kulturens alla yttringar skapar ett välmående och en bättre hälsa.”

”Jag har flera idéer om hur kultur ska infiltrera samhället!”

Årets katalog har landat ute hos er beställare och vi hoppas att ni hittar många intressanta och bra program.

På grund av den nya datalagen har vi fått ta bort vissa uppgifter i våra register. Har ni inte fått årets katalog är ni välkomna att höra av er så skickar vi en eller flera till er.

Maila bokningar@hbf.se eller ring 035-177773

Vi vill även passa på att puffa för vår nya, fina hemsida: www.hbf.se/kulturutbud-allt/

Hemsidan uppdateras löpande och här kan du hitta både nya artister och mer information. Du kan även boka artister och lämna rapporter direkt på hemsidan.

Nyhet 2019 - program för personalutbildning!

På sidorna 14-15 hittar du erbjudanden för personalen, program för inspiration och kunskap om kultur och hälsa. Och passa på! Under 2019 tar Hallands bildningsförbund 50 % av kostnaden för dessa program med nya subventionsmedel.

Kontaktperson för innehållet i nyhetsbrevet:

Martin Odd, Hallands Bildningsförbund: m.o@hbf.se

Besök vår hemsida för kulturutbudet: www.kulturutbud.hbf.se

Titta in på vår facebook-sida: Kultur för livet

Text och form: Mymmel Blomberg

Foto: Mymmel Blomberg, där inget annat anges
Hallands Bildningsförbund